

Örgüt DNA's? Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgüt DNA's? Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28164>

Özet

Örgüt DNA's? Ölçe?i, 2014 y?l?nda Remzi Burçin Çetin ve ?brahim Dö? taraf?ndan geli?tirilm? bir örgüt düzeyinde ölçüm arac?d?r. Bu ölçek, organizasyonlar?n temel i?leyi? mekanizmalar?n? ve kültürel yapılar?n? belirleyen dört ana bile?eni (Organizasyon DNA's?n?n unsurlar? olarak kabul edilen) ölçmeyi amaçlamaktadır. Geli?tirme çal??mas?, özellikle Türkiye'deki Milli E?itim Bakanl??? (MEB) bünyesindeki kurumlar üzerine odaklanm?? ve bu kurumlar?n yapısal ve operasyonel özelliklerinin derinlemesine incelenmesini sa?lam??t?r. Ölçek, kurumsal etkinli?i ve de?i?ime adaptasyonu etkileyen temel faktörlerin te?his edilmesinde önemli bir psikometri arac? olarak tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Örgüt DNA's?, Örgütsel Geli?im, Kurumsal Yap?, Yönetim, Ölçek Geli?tirme, MEB

Yazarlar

Remzi Burçin Çetin, ?brahim Dö?

Amaç

Örgüt DNA's? Ölçe?i'nin temel amacı, bir organizasyonun iç yapısal, karar alma mekanizmalar?, bilgi ak??ı ve motivasyon sistemlerini belirleyen kritik unsurlar? standardize edilmi? bir ?ekilde ölçmektir. Bu araç, yöneticilere ve ara?t?rmacılara, organizasyonun "DNA's?n?" oluturan temel bile?enlerin ne kadar uyumlu çal??t??ı ve hangi alanlar?n iyileştirilmesi gerekti?ini te?his etme olana?? sunar.

Ölçek, özellikle kamu kuruluşlar? ve büyük ölçekli bürokratik yapılar bağlam?nda, mevcut kurumsal kültürün ve operasyonel modelin bilimsel yöntemlerle de?erlendirilmesi için tasarlanm??t?r. Ara?t?rmacılar, bu ölçek sayesinde elde edilen verileri kullanarak örgütsel performans ile yapısal özellikler arasındaki ilişkileri analiz edebilirler.

Yap?

Ölçek, literatürde kabul gören "Örgüt DNA's?" modelini temel alarak geli?tirilm?tir. Bu model, bir organizasyonun kalıc? davran??lar? ve sonuçlar?n? belirleyen dört ana bile?enden oluur: Karar Haklar?, Bilgi Ak??ı, Yap? ve Motivasyon. Bu dört bile?en, bir organizmanın genetik koduna benzer ?ekilde, kurumun nasıl tepki verece?ini ve i?leyece?ini belirler.

Karar Haklar?: Kararlar?n organizasyonun hangi kademesinde ve kimler taraf?ndan al?nd??ı ölçer.

Bilgi Ak???: Bilginin etkin ve zaman?nda do?ru ki?ilere ula??p ula?mad???n? de?erlendirir.

Yap?: Organizasyon ?emas?n?, raporlama ili?kilerini ve hiyerar?ik düzeni inceler.

Motivasyon: Çal??anlar?n te?vik ve ödüllendirme sistemlerinin kurumsal hedeflerle ne kadar uyumlu oldu?unu ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirme makalesinde (Çetin ve Dö?, 2014) detayl? olarak sunulmu?tur. Yap? geçerli?ini test etmek amac?yla çe?itli istatistiksel analizler uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak ölçmeyi amaçlad??? dört temel yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini do?rulam??t?r.

Özellikle kapsam ve yap? geçerli?ine odaklan?larak, uzman görü?leri al?nm?? ve faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu çal??malar, ölçe?in teorik çerçevesiyle tutarl? bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k yöntemi kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in alt boyutlar?n?n ve genel ölçe?in Cronbach Alfa katsay?lar? hesaplanm??t?r. Bu katsay?lar, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? kan?tlam??t?r.

Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, Örgüt DNA's? Ölçe?i'nin farklı ortamlarda ve farklı örneklemelerde stabil sonuçlar üretebilece?ini i?aret etmektedir. Güvenirlik sonuçlar?n?n detaylar? için kaynakçada belirtilen orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?s?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) teknikleri uygulanm??t?r. AFA, ölçe?in dört boyutlu teorik yap?s?n? destekleyen faktör yüklerini ortaya ç?karm??t?r.

DFA ise, toplanan verilerin teorik model ile ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için kullan?lm??t?r. Uyum indeksleri (RMSEA, CFI, GFI vb.) ölçe?in kabul edilebilir düzeyde iyi bir model uyumuna sahip oldu?unu göstermi?tir, böylece Örgüt DNA's? modelinin Türkiye ba?lam?nda geçerli bir ölçüm arac? oldu?u kan?tlanm??t?r.

Araç

Test Çe?idi: Ölçek Geli?tirme

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatı kullanılarak cevaplanır (Kesin derecelendirme bilgisi orijinal makalede yer almaktadır).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Kurumsal çalışanlar, yöneticiler ve kamu personeli.

Yaş Grubu: Çalışma hayatındaki yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Ölçek geliştirme çalışması, Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı kurumlarda görev yapan personel üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Veriler, anket yöntemiyle toplanmış olup, yapısal eşitlik modellemesi ve temel bileşenler analizi kullanılarak analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Organizasyonel Etkinlik, Kurum Kültürü, Karar Alma, Kamu Yönetimi, Psikometrik Özellikler

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Remzi Burçin Çetin

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: burcincetin@gmail.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Faizler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2014 yılında akademik bir makale kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri ve telif hakları için sorumlu yazar Remzi Burçin Çetin ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için yazarlardan resmi izin alınması gerekebilir.

Ölçeğin geliştirilme yılı **2014**'tür.

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: orgut-dnasi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Çetin, R. B. ve Döğ, ?. (2014). Örgüt DNA'sı Ölçeğinin geliştirilmesi ve MEB üzerine bir tarama çalışması. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(31), 560- 575.

Örgüt DNA's? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, kaynakçada belirtilen orijinal makalede bulunmaktad?r. Maddeler burada listelenmemi?tir, ancak ara?t?rmac?lar referanstan tam metne ula?abilirler.

Ölçek maddeleri genellikle dört ana boyuta ayr?lm?? olup, her bir boyut kurumsal i?leyi?in temel bir yönünü sorgulamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM